

ניתוח ממצאי סקר

מימון בעסקים קטנים ובינוניים

אוגוסט 2024

לשאלות והערות על פרסום זה ניתן לפנות לעורך הדוח, ד"ר ניר בן אהרון, מנהל
יחידת המחקר, המדיניות והקשרים הבין לאומיים בסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים
nir.benaharon@economy.gov.il

תקציר מנהלים

דוח זה מבוסס על סקרים שביצעה הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים בשנים 2019 – 2024, בקרב 500–600 עסקים קטנים ובינוניים מדי שנה. סקרים בחנו סוגיות שונות בתחום המימון, כגון הביקוש לאשראי בקרב עסקים מול היצע האשראי שניתן להם מגורמי המימון השונים.

בשנת 2019 (לפני משבר הקורונה) עמד שיעור הביקוש לאשראי בקרב עסקים קטנים ובינוניים על 42%, והוא עלה ל-54%-56% בתקופת הקורונה ולאחריה, אך בשנת 2024 אחרי המלחמה, ירד ל-38%.

הביקוש למימון לצורך התרחבות וצמיחה היה גבוה בקרב עסקים קטנים ובינוניים הן בשנת 2019 והן בשנת 2022 (לפני ואחרי משבר הקורונה). לעומת זאת, בשנת 2021 (תקופת הקורונה) ובשנת 2024 (תקופת המלחמה), עיקר הביקוש לאשראי נועד למימון פעילות שוטפת ולהתמודדות עם קשיים עסקיים, ופחות להרחבת הפעילות העסקית.

בהשוואה בין הביקוש לאשראי בשנת 2019 (לפני הקורונה) לבין שנת 2024 (אחרי המלחמה) על פי גודל העסק, נמצא כי בעסקים זעירים (עד 4 מועסקים) הייתה עלייה בצורך באשראי בשנת 2024, בעוד שבעסקים גדולים יותר נרשמה ירידה בביקוש לאשראי.

מבין העסקים שנזקקו למימון לפני המלחמה, 92% פנו בבקשה או קבל הלוואה, או להגדיל את מסגרת האשראי או גם הלוואה וגם הגדלת מסגרת, ו-52% מהם קיבלו לפחות סוג אחד של מימון. לאחר פרוץ המלחמה 89% מהעסקים שנזקקו למימון פנו לקבלת אחד מסוגי המימון הללו, וגם במקרה זה, 52% מהם קיבלו לפחות סוג אחד של מימון.

שיעור ההלוואות שניתנו דרך הקרן בערבות מדינה עלה מ-8% בשנת 2019 ל-35% בשנת 2021 (בעקבות הקורונה), תוך ירידה במקורות מימון אחרים. בשנת 2022 נרשמה חזרה למגמה של הסתמכות על אשראי עסקי רגיל, אך בעקבות המלחמה עלה שיעור הפונים לקרן ההלוואות בערבות מדינה מ-19% (לפני המלחמה) ל-23%, במקביל להקמת קרן ייעודית להלוואות בערבות מדינה בעקבות המלחמה.

ניתן להבחין בשינויים בהיקף הפעילות העסקית של העסקים לאורך השנים, שינויים אלו משקפים את מצב הכלכלה בישראל. בשנת 2021 נרשמה ירידה משמעותית בפעילות העסקית (במהלך תקופת הקורונה), התאוששות ב-2022, וירידה נוספת בשנת 2024 בעקבות מלחמת חרבות ברזל.

תוכן העניינים

1.....	רקע
1.....	הביקוש לאשראי
2.....	הסיבות בגללן עסקים זקוקים למימון
5.....	היצע האשראי
6.....	שינויים בהיקף הפעילות של עסקים שצריכים מימון
7.....	נספח 1: מתודולוגיה
10.....	נספח 2: שאלון

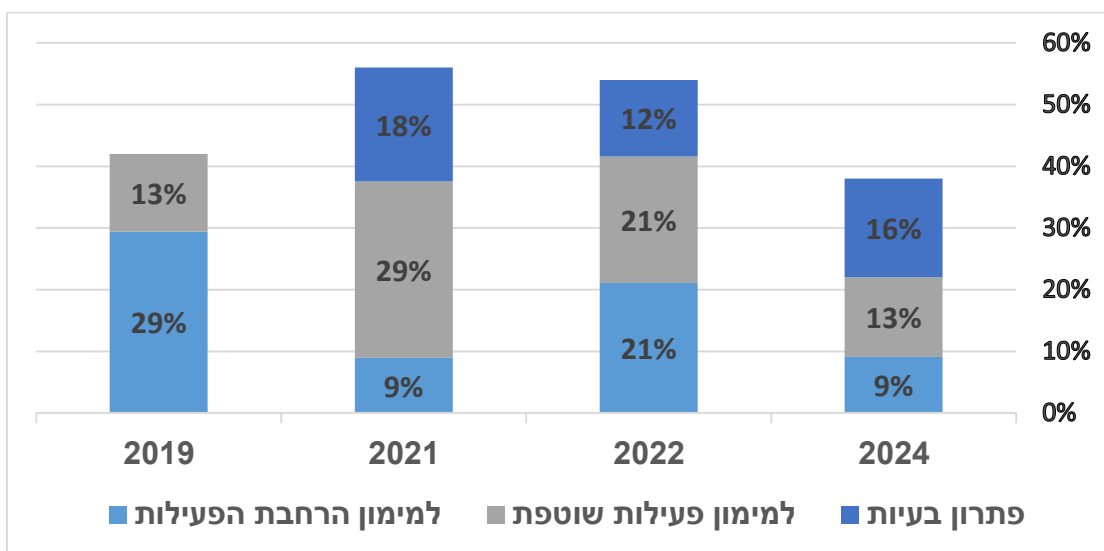
רקע

הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים במשרד הכלכלה מבצעת סקר עסקים שנתי כדי ללמוד על הביקוש ועל הצרכים של עסקים קטנים ובינוניים בכל הנוגע לאשראי ומימון. דוח זה מבוסס על סקרים שביצעה הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים בשנים 2019-2024 בקרב 500-600 עסקים בכל שנה. הסקר בדק סוגיות שונות של מימון, כגון הביקוש של עסקים לאשראי מול היצע האשראי שניתן להם על ידי גורמי המימון. הסקר משווה סוגיות אלו עם מאפיינים שונים של העסק, כגון השינוי בהיקף הפעילות של העסק, האם בעלי העסק שקלו לסגור אותו, גודל העסק, ענף הפעילות. בשנת 2024, בעקבות מלחמת חרבות ברזל, עסקים נשאלו על צרכי המימון לפני ואחרי המלחמה. כמו כן הוספנו שאלות על עיכוב תשלומים ושאלות על ביקוש לאשראי וסוג האשראי שהתקבל בכדי שניתן יהיה למפות עסקים שמצויים במחנק אשראי. להלן מובאים ממצאי הסקר.

הביקוש לאשראי

הביקוש של עסקים קטנים ובינוניים לאשראי¹ עמד בשנת 2019 (לפני הקורונה) על 42% והוא עלה ל-54%-56% בתקופת הקורונה ומעט לאחריה, וב-2024 הוא ירד ל-38%.

תרשים 1 – שיעור העסקים שצריכים אשראי (לקיחת הלוואה או הגדלת מסגרת אשראי)

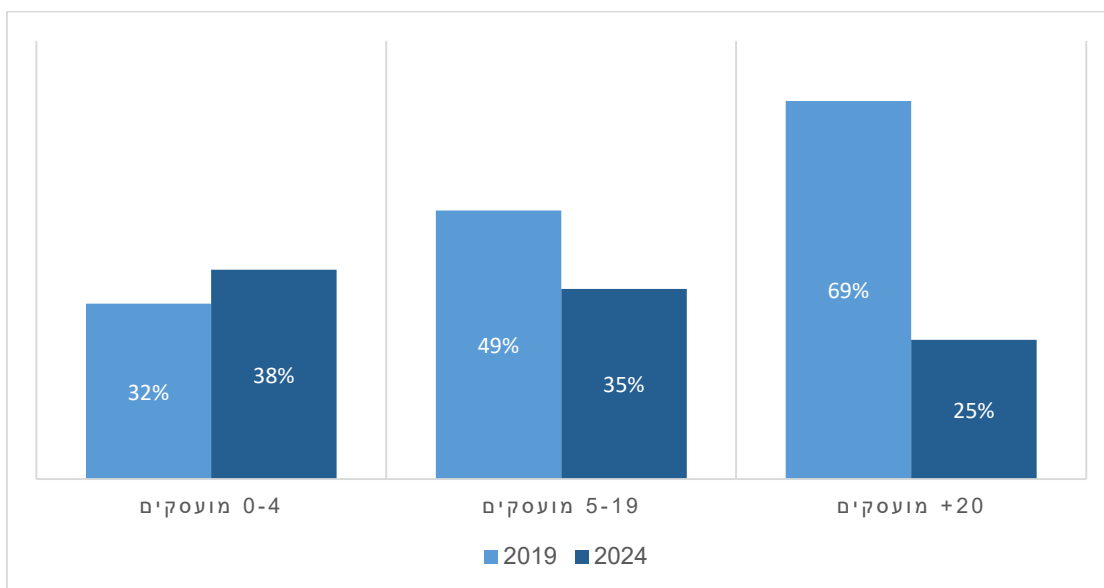
עסקים צריכים מימון (אשראי) מסיבות שונות, חלק מהן במטרה להתגבר על קשיים עסקיים וירידה בפעילות, וחלק כדי להתרחב ולצמוח. בבדיקה על הצורך של עסקים קטנים ובינוניים במימון, לשם התרחבות וצמיחה, ניתן לראות שהיה ביקוש גדול ב-2019 וב-2022 (לפני ואחרי

¹ הביקוש של עסקים לאשראי מוגדר כצורך של העסקים לגייס אשראי, או באמצעות הלוואות, או באמצעות הגדלה של מסגרות האשראי שלהם. כך שבהגדרה זו הביקוש מוגדר כאשראי חדש, וכן מוגדר גם כאשראי פוטנציאלי (מסגרת אשראי). מצד שני, הוא לא כולל אשראי ספקים.

משבר הקורונה). בשנת 2021 (תקופת הקורונה) ובשנת 2024 (תקופת המלחמה) עיקר הביקוש של העסקים לאשראי היה למימון הפעילות השוטפת ולהתגברות על קשיים עסקיים, ופחות להרחבת הפעילות העסקית. (תרשים 1).

כאשר בוחנים את מגמות השינוי בצורך באשראי ב-2019 לעומת 2024 לפי גודל עסק, אנו רואים שיש יותר עסקים זעירים (עד 4 מועסקים) שבהם יש עליה בצורך באשראי ואילו בעסקים גדולים יותר יש לרוב ירידה בצורך באשראי.

תרשים 2 – שיעור העסקים שצריכים אשראי (לפי קבוצות גודל)

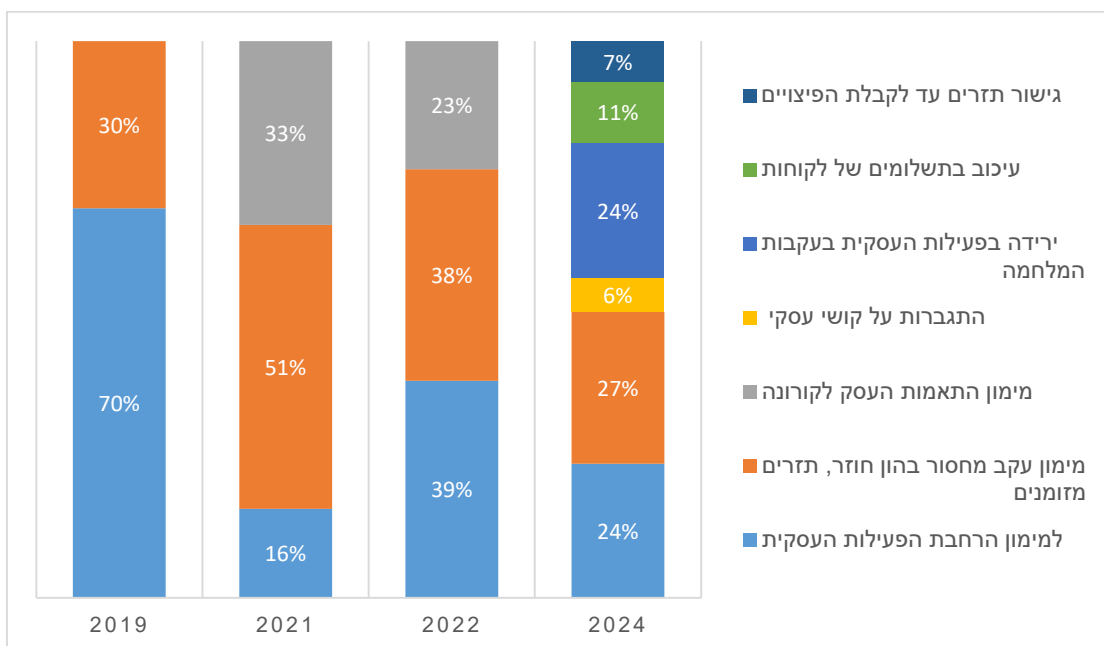

הסיבות בגללן עסקים זקוקים למימון

תרשים 3 מציג את הסיבות העיקריות לביקוש לאשראי (רק בקרב עסקים שצריכים מימון). כפי שגם מוצג בתרשים 1, ב-2019, לפני פרוץ מגפת הקורונה, רוב העסקים שביקשו אשראי היו צריכים אותו למימון צמיחה והרחבת הפעילות העסקית. בשנת 2020, עקב מגפת הקורונה, לא ניתן היה לערוך סקרי עסקים, והסקר הבא נערך בשנת 2021, שנה בה המשק היה עדיין בהשפעת המגפה. בתקופה זו עיקר הצורך באשראי היה למימון הון חוזר, תזרים מזומנים והתאמות לקורונה.

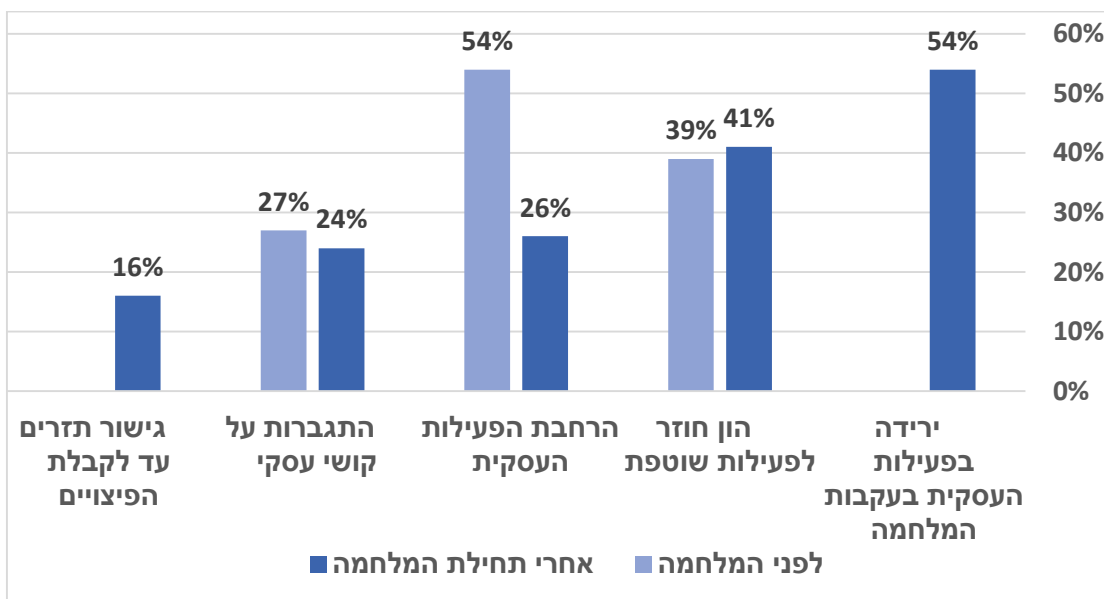
בשנת 2022 עסקים כבר החלו לצאת מהמשבר, ויותר אשראי גויס לצורך צמיחה והרחבת פעילות עסקית. עקב פרוץ המלחמה לא נערך סקר בשנת 2023, אולם בסקר שנערך בתחילת 2024 ניתן לראות שעסקים שוב צמצמו את הביקוש לאשראי לצורך צמיחה והגדילו את האשראי לצורך התגברות על עיכובים בתשלומים, ירידה בפעילות עסקית ותזרים מזומנים.

תרשים 3 – הסיבות לביקוש למימון בחלוקה לפי שנים

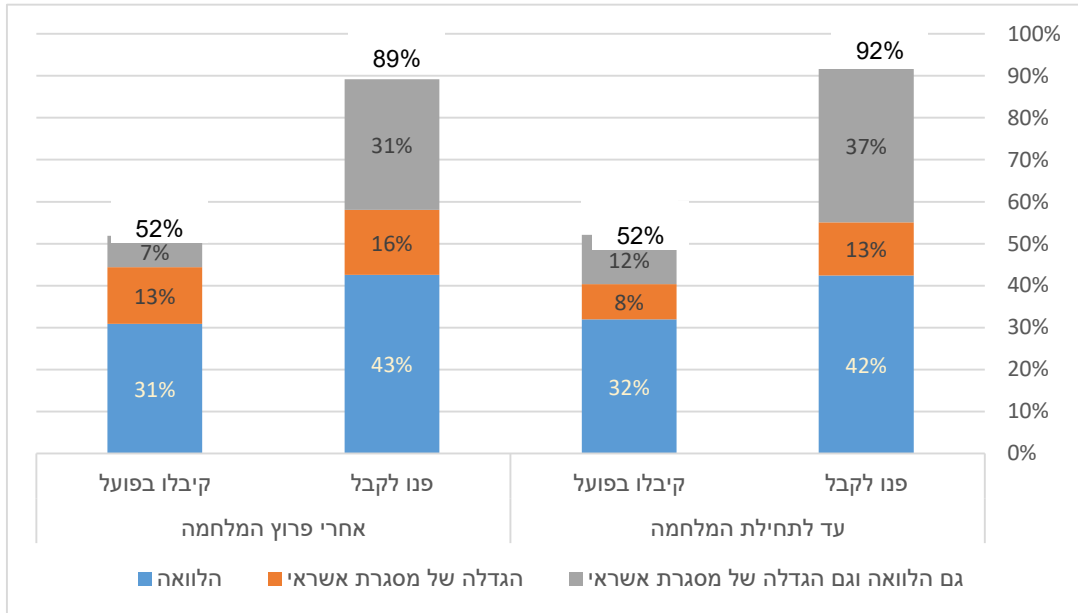
עקב המלחמה לא בוצע סקר בשנת 2023 אולם בסקר של 2024 נשאלו העסקים על הביקוש שלהם לאשראי לפני ואחרי פרוץ המלחמה. בתרשים 4 ניתן לראות את הממצאים מהסקר. עסקים יכלו לדווח על מספר סיבות לצורך במימון. לדוגמה, עסק יכול לדווח על צורך באשראי לגישור על פער בתזרים מזומנים עד לקבלת פיצויים, וכן לצורך באשראי עקב ירידה בפעילות העסקית בעקבות המלחמה. אחרי המלחמה ניתן לראות ירידה משמעותית בכמות העסקים שצריכים אשראי להרחבת הפעילות העסקית שלהם. מצד שני בעקבות המלחמה הרבה עסקים צריכים אשראי עקב הירידה בפעילות שלהם.

תרשים 4 : הצרכים העיקריים עבורם היה ביקוש למימון או להגדלת מסגרת האשראי

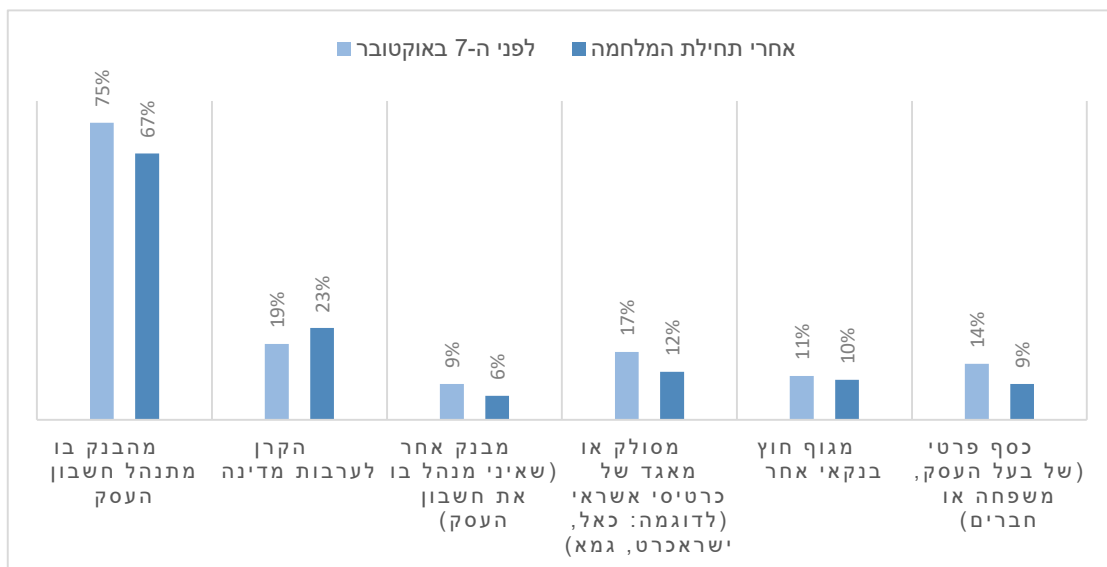
מבין העסקים, שהיו צריכים מימון, לפני המלחמה, 92% פנו ובקשו הלוואות או הגדלה של מסגרת אשראי, או את שניהם ו-52% קיבלו לפחות סוג אחד של מימון. מבין העסקים שהיו צריכים מימון, אחרי פרוץ המלחמה, 89% פנו בבקשה לאחד מסוגי המימון, וגם כאן, 52% מהם קיבלו לפחות סוג אחד של מימון (תרשים 5). ניתן לראות שכשליש מהעסקים ביקשו גם הלוואה וגם הגדלה של מסגרת האשראי אולם בסוף רק אחת מהאופציות אושרה להם בפועל.

תרשים 5: ביקוש למימון מול קבלה בפועל של מימון

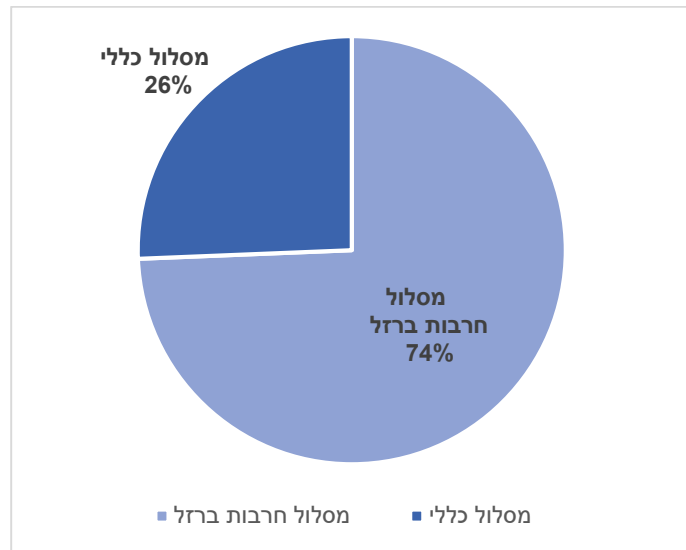
כפי שניתן לראות בתרשים 6 עסקים פנו בעיקר לבנק שלהם בבקשות לקבל הלוואות (75% לפני המלחמה ו-67% אחריה) אולם קבוצה גדולה גם פנתה לקבל ערבות מדינה להלוואות דרך הקרן להלוואות בערבות מדינה.

תרשים 6: מקורות המימון אליהם פנו לקבלת הלוואה

שיעור הפונים לקרן להלוואות בערבות מדינה עלה אחרי המלחמה מ-19% ל-23%, דבר החופף גם להקמה של קרן ייעודית לערבויות שנפתחה בעקבות המלחמה (תרשים 7).

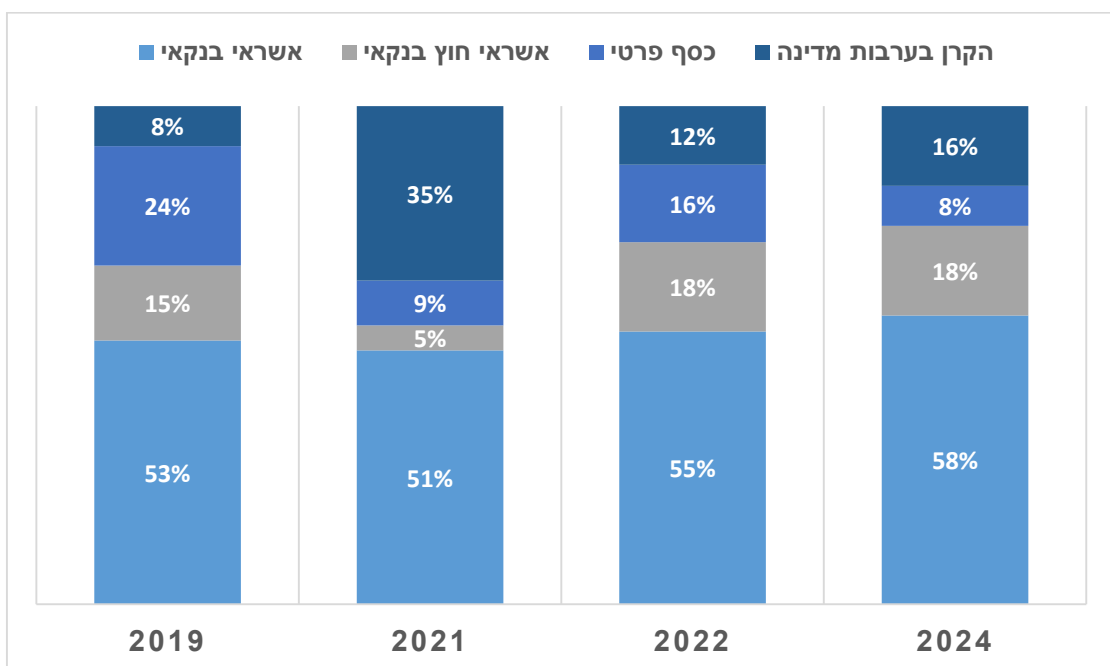
תרשים 7: התפלגות המסלולים של הקרן בערבות מדינה אליהן פנו לבקשת מימון

היצע האשראי

באופן מסורתי היצע האשראי של עסקים קטנים ובינוניים הוא ממערכת הבנקים המסחריים. בשנים 2020 ו-2021 עקב משבר הקורונה, הוגדלה הקרן להלוואות בערבות מדינה להיקף של יותר מפי 10 כדי לתמוך בעסקים שנמצאים בקשיים. בהתאם השיעור של הלוואות דרך הקרן בערבות מדינה עלה מ-8% בשנת 2019 ל-35% בשנת 2021, וזאת על חשבון שאר המקורות להלוואות. בשנת 2022 חוזר האשראי להיות מבוסס פחות על ערבות מדינה ויותר על אשראי עסקי רגיל.

תרשים 8 – המקורות אליהם פנו העסקים לבקשת מימון

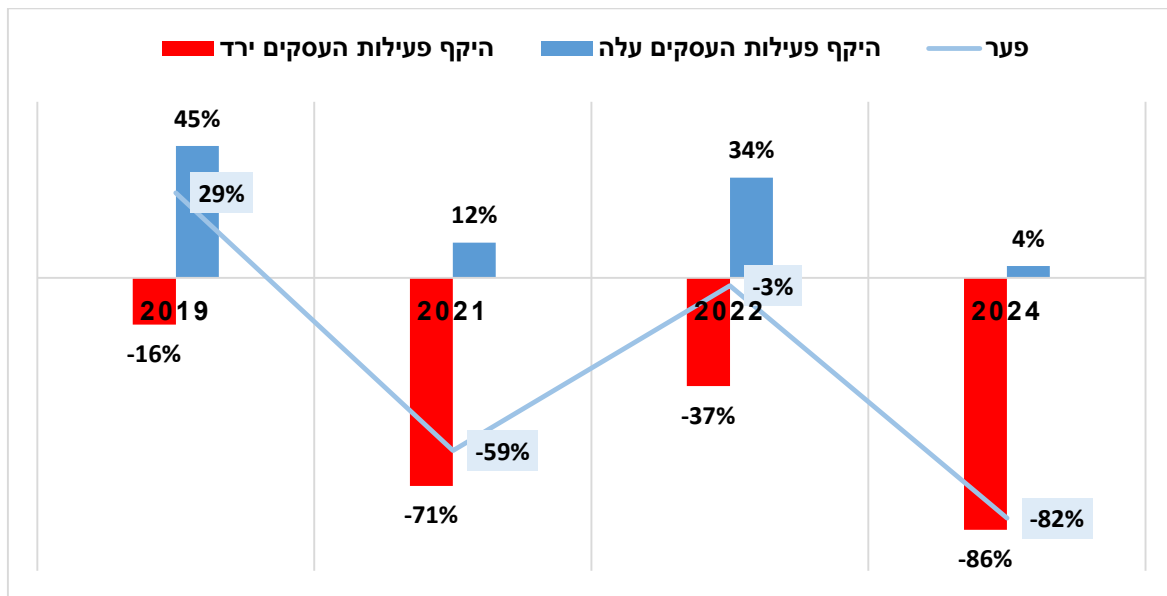

בסקר שנערך בשנת 2019 אחוז גבוה של עסקים ציינו שמקורות האשראי שלהם היו גופי אשראי חוץ-בנקאי וכסף פרטי (תרשים 8). ב-2021, כנראה בהשפעת הקורונה, הצטמצמו שני מקורות מימון אלה, ואילו הפניות לקרן הלוואות בערבות מדינה גדלו בשיעור ניכר (מ-8% ל-35%, בהתאמה). ב-2022 שיעור העסקים שלקח הלוואה מהקרן בערבות מדינה ירד משמעותית ל-12% ועסקים רבים פנו שוב למקורות אשראי חוץ בנקאי ולכסף פרטי. שיעור האשראי החוץ בנקאי אף עלה בשנת 2022 על השיעור שהיה ב-2019 (גם המימון הפרטי חזר אולם לשיעור נמוך יותר מזה שהיה ב-2019).

שינויים בהיקף הפעילות של עסקים שצריכים מימון

תרשים 9 מציג את השינוי בהיקף פעילות של העסקים שצריכים מימון בין השנים 2019 (לפני מגפה הקורונה) ועד 2024. התרשים מציג את הפער בין שיעור העסקים שדיווחו שהפעילות שלהם עלתה לשיעור העסקים שדיווחו שהפעילות שלהם ירדה. ערכים שליליים מצביעים על כמות עסקים קטנה יותר שדווחה על גידול בפעילות לעומת אלו שדווחו על ירידה בפעילות. ניתן לראות תנודתיות לאורך השנים שחופפת למצב הכלכלה בישראל. ב-2021 רואים ירידה משמעותית בפעילות (תקופת הקורונה) עם התאוששות ב-2022 וירידה משמעותית ב-2024 בעקבות מלחמת חרבות ברזל.

תרשים 9 – שינויים בהיקף פעילות העסק בהשוואה לשנה קודמת, השוואה לאורך זמן 2019-2023

נספח 1: מתודולוגיה

המתודולוגיה של הסקר ב- 2024 הייתה היברידית, באמצעות סקרים טלפוניים ואינטרנטיים. בשלב הראשון בוצעו ראיונות טלפונים כדי לבדוק את שיעור העסקים שזקוקים למימון חיצוני. בשלב השני בוצע סקר אינטרנטי רחב יותר כדי לבדוק מאפיינים של עסקים שזקוקים למימון חיצוני (סקר אינטרנטי זול יותר לביצוע מסקר טלפוני, אולם יש בו הטיה לטובת עסקים שזקוקים למימון, ואלו עונים בשיעורים גבוהים יותר). בשנים קודמות בוצעו רק סקרים טלפוניים.² שיעורי השבה לסקרים – ניתן לראות ששיעורי ההשבה נעים בין 3% בשנת 2019 ל-7% ב- 2024 בסקר הטלפוני ו-5% בסקר האינטרנטי.

טבלה 1: שיעורי ההשבה לסקרים

אינטרנטי		טלפוני		2022		2021		2019		
2024	2024	2024	2024	2022	2022	2021	2021	2019	2019	סטטוס
%	סה"כ	%	סה"כ	%	סה"כ	%	סה"כ	%	סה"כ	
5%	437	7%	167	4%	499	6%	540	3%	234	הסתיים בהצלחה
5%	439	14%	333	3%	431	5%	428	5%	366	לא זקוק למימון
		32%	741	29%	3658	19%	1735	-	-	סה"כ מסרבים
		13%	303	47%	5937	55%	5143	-	-	אין תשובה
		14%	324	8%	948	10%	921	-	-	קו לא תקין
		-	-	6%	728	4%	368	-	-	לא עסק
90%	8194	20%	455	4%	440	2%	165	91%	6400	סיבה אחרת
100%	9070	100%	2323	100%	12642	100%	9300	100%	7000	סה"כ

אופן בניית שקלול לסקר מימון 2024 - סקר מימון עסקים בשנת 2024 הינו סקר משולב בשתי הפלטפורמות: שאלונים אינטרנטיים וראיונות טלפוניים. המשיבים נשאלו בתחילת הסקר האם הם נזקקו למימון בשנה האחרונה, מי שהשיב שאינו נזקק למימון סיים את הסקר. בשלב השני בוצע טיוב של נתוני המשיבים ותשובותיהם, ומשיבים שצינו שהם צריכים מימון – אך בהמשך מתוך התשובות ניתן היה להבין כי הם לא ביקשו הלוואה או הגדלת מסגרת אשראי, ולא באמת נזקקו למימון, סווגו מחדש כעסקים שאינם זקוקים למימון. מבין העסקים שנזקקו למימון: 437 בראיונות אינטרנטיים ו-167 בראיונות טלפוניים. סקר מימון ב-2024 הינו הסקר עם מספר העסקים הנזקקים למימון הגבוה ביותר 604 בהשוואה ל- 500 עסקים ב-2022 וב- 2021 ול-234 עסקים ב-2019.

² ניתן לראות את אופן בניית השקלול בסקרים קודמים באמצעות עיון בדוחות משנים קודמות.

טבלה 2: פרוט משיבים בכל אחת מהפלטפורמות

סה"כ	טלפוני	מיילים/ מסרונים	
604	167	437	נזקקו למימון
772	333	439	לא נזקק למימון
1376	500	876	סה"כ

כאמור, השילוב של סקר אינטרנטי וטלפוני בוצע במטרה לדייק את שיעור הנזקקים למימון מסך העסקים. בשל חשש להטיה של שיעור הנזקקים מהסקרים האינטרנטיים (מי שנזקק למימון ייטה להיכנס לקישור של הסקר יותר ממי שלא נזקק למימון) בוצע סקר טלפוני. מתוך הסקר הטלפוני חושב שיעור הזקוקים למימון ובוצע שקלול לתיקון התפלגות שיעור הזקוקים למימון לפי גודל וענף בסקר האינטרנטי. בטבלה 2 ניתן לראות כיצד בוצע השקלול:

טבלה 3 : אופן חישוב משקולות לבניית מדגם מייצג

ענף כלכלי של העסק	גודל העסק	סקר טלפוני - נזקק למימון	סקר - שיעור זקוקים למימון	מספר עסקים (2024)	מספר עסקים הזקוקים למימון	התפלגות העסקים הזקוקים למימון	סקר אינטרנטי - נזקק למימון	מספר רצוי בהתאם להתפלגות	שקלול **
תעשייה	עצמאים	1	7%	14664	1047	0.5%	7	2	0.32
תעשייה	מועסקים 1-4	7	35%	10814	3785	1.9%	23	8	0.36
תעשייה	מועסקים 5-19	1	7%	5195	371	0.2%	15	1	0.05
תעשייה	20-99 מועסקים	3	23%	1711	395	0.2%	17	1	0.05
בינוי	עצמאים	6	24%	20028	4807	2.4%	13	10	0.80
בינוי	מועסקים 1-4	11	31%	25079	7663	3.8%	26	17	0.64
בינוי	מועסקים 5-19	7	24%	9145	2207	1.1%	12	5	0.40
בינוי	20-99 מועסקים			1116	0	0.2%	9	1	0.10
מסחר	עצמאים	12	33%	26215	8738	4.3%	15	19	1.26
מסחר	מועסקים 1-4	19	40%	31897	12895	6.0%	35	26	0.75
מסחר	מועסקים 5-19	15	42%	13671	5696	2.9%	26	13	0.49
מסחר	20-99 מועסקים	5	23%	2694	612	0.3%	19	1	0.07
שרותים	עצמאים	24	40%	248951	99580	49.2%	60	215	3.58
שרותים	מועסקים 1-4	29	45%	91205	40691	20.0%	77	87	1.14
שרותים	מועסקים 5-19	16	40%	27229	10892	6.0%	43	26	0.61
שרותים	20-99 מועסקים	11	27%	7528	2020	1.0%	42	4	0.10
		167		537142	201400	100%	437	437	1.00

(*) (חישוב של מספר עסקים * שיעור זקוקים למימון)

(**) = מספר רצוי של עסקים בהתאם להתפלגות זקוקים למימון לחלק למספר המשיבים בסקר האינטרנטי

אופן ביצוע שקלול לסקר הטלפוני להערכת שיעור הזקוקים למימון מסך העסקים

שיעור העסקים שנזקקו למימון חושב מהסקר הטלפוני, כאשר לכל קבוצת עסקים בפילוח של ענף וגודל ניתן שקלול בהתאם להתפלגות שלהם מכלל העסקים ב-2024. אופן בניית השקלול מצורף בטבלה 4.

טבלה 4: אופן בניית שקלול לסך העסקים לפי גודל וענף

סקר טלפוני - מספר משוקלל בכל תא			שקלול	מספר רצוי בכל תא בהתאם להתפלגות מספר העסקים ב-2024	סקר טלפוני			התפלגות מסה"כ העסקים (2024)	מספר עסקים (2024)		
סה"כ	נזקק למימון	לא נזקק למימון			סה"כ	נזקק למימון	לא נזקק למימון				
14	1	13	0.98	14	14	1	13	2.7%	14664	עצמאים	תעשייה
10	4	7	0.50	10	20	7	13	2.0%	10814	מועסקים 1-4	תעשייה
5	0	4	0.35	5	14	1	13	1.0%	5195	מועסקים 5-19	תעשייה
2	0	1	0.12	2	13	3	10	0.3%	1711	מועסקים 20-99	תעשייה
19	4	14	0.75	19	25	6	19	3.7%	20028	עצמאים	בינוי
23	7	16	0.65	23	36	11	25	4.7%	25079	מועסקים 1-4	בינוי
9	2	6	0.29	9	29	7	22	1.7%	9145	מועסקים 5-19	בינוי
0				1				0.2%	1116	מועסקים 20-99	בינוי
24	8	16	0.68	24	36	12	24	4.9%	26215	עצמאים	מסחר
30	12	18	0.63	30	47	19	28	5.9%	31897	מועסקים 1-4	מסחר
13	5	7	0.35	13	36	15	21	2.5%	13671	מועסקים 5-19	מסחר
3	1	2	0.11	3	22	5	17	0.5%	2694	מועסקים 20-99	מסחר
232	93	139	3.86	232	60	24	36	46.3%	248951	עצמאים	שרותים
85	38	47	1.31	85	65	29	36	17.0%	91205	מועסקים 1-4	שרותים
25	10	15	0.63	25	40	16	24	5.1%	27229	מועסקים 5-19	שרותים
7	2	5	0.17	7	41	11	30	1.4%	7528	מועסקים 20-99	שרותים

(* היחס בין מספר רצוי בכל תא למספר שהתקבל בסקר הטלפוני)

נספח 2: שאלון

סקר מימון 2024 – עסקים קיימים

פתיח:

שלום, שמי _____ ואני מתקשר/ת מטעם הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים במשרד הכלכלה.
אפשר לדבר בבקשה עם אחד המנהלים בעסק או בעליו? (אם לא מנהל או בעלים, לא להמשיך בסקר. אם מועבר למנהל או בעלים, לחזור על זה שהסקר מטעם הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים במשרד הכלכלה)
אנו עורכים סקר קצר בנוגע לאפשרות של עסקים לקבל אשראי וזאת במטרה למצוא דרכים לסייע להם.

חשוב לציין שהשאלון חסוי ולא יעשה שום שימוש בכל פרט מזהה שלך או של העסק.

שאלת סינון – ירדו מי שלא היו צריכים מימון בכלל

האם בשנה האחרונה היית זקוק/ה למימון עבור העסק שלך (למשל: לצורך השקעה או הרחבה של הפעילות העסקית, מחסור בהון חוזר, בעיות בתזרים המזומנים או גישור על הפסדים)?

- כן, הייתי זקוק למימון לפני המלחמה ב-7 באוקטובר (עובר לשאלה 1)
- כן, הייתי זקוק למימון אחרי תחילת המלחמה (עובר לשאלה 10)
- כן, הייתי זקוק למימון גם לפני וגם אחרי תחילת המלחמה (עובר לשאלה 1 ועונה על שני חלקי השאלון)
- לא נזקקתי למימון (לסמן **שלא נזקק למימון**, ולסיים את השאלון)
- מסרב (לא להקריא, לסמן **שמסרב**, ולסיים את השאלון).

השאלות הבאות מתייחסות למצב העסק בשנת 2023.

- האם עד לתחילת המלחמה?
 - פנית לבקשת הלוואה (עובר לשאלה 3)
 - פנית להגדלת מסגרת האשראי (עובר לשאלה 3)
 - גם לבקשת הלוואה וגם להגדלה של מסגרת האשראי (עובר לשאלה 3)
 - לא ביקשת הלוואה ולא ביקשת להגדיל את מסגרת האשראי
 - מסרב (לא להקריא, לסמן **שמסרב**, ולסיים את השאלון).

2. (מי שענה 1, ד'), למה לא ביקשת מימון? _____

שים לב שגם השאלות הבאות מתייחסות לתקופה לפני המלחמה.

3. מה קיבלת ביחס לבקשתך לקבל הלוואה או להגדיל את מסגרת האשראי?
- א. קיבלתי הלוואה
 - ב. קיבלתי הגדלה למסגרת האשראי
 - ג. קיבלתי גם הלוואה וגם הגדלה של מסגרת האשראי
 - ד. לא קיבלתי אף אחד אחד מהם
 - ה. אחר _____
 - ו. מסרב (לא להקריא, לסמן **שמסרב**, ולסיים את השאלון).

(רק מי שענה 3א או 3ג)

4. מהו גובה ההלוואה המשמעותית ביותר שנטלת לפני המלחמה עבור העסק?
- א. עד 50 אלף ₪.
 - ב. בין 50-150 אלף ₪.
 - ג. בין 150 ל-300 אלף ₪.
 - ד. בין 300 ל-500 אלף ₪
 - ה. בין 500 אלף למיליון ₪.
 - ו. מעל מיליון ₪.

(רק למי שענה בשאלה 3 סעיפים ב, או ג)

5. בכמה אחוזים הגדלת את מסגרת האשראי לפני המלחמה?
- א. עד 25%.
 - ב. בין 25% ל 50%.
 - ג. בין 50% ל 100%.
 - ד. מעל 100%.

(מי שענה בשאלה 1 על סעיפים א-ד)

6. לאיזה צורך עיקרי, מהצרכים הבאים, היית/ה צריך/ה את המימון או את מסגרת האשראי? (ניתן לענות על יותר מסעיף אחד):
- א. הון חוזר לפעילות שוטפת
 - ב. הון חוזר להרחבת הפעילות העסקית (לידיעת הסוקר, פעילות שיווק, הגדלת מכירות, מוצרים חדשים וכד')
 - ג. השקעה לקניית ציוד ו/או שיפוץ העסק
 - ד. התגברות על קושי עסקי (למשל: לקוח מרכזי עזב, הוצאות חריגות וכדומה)
 - ה. אחר (לא להקריא): _____.

מכאן כל מי שענו 3 א-ה (כל מי שהשיבו על השאלה)

7. מהם מקורות המימון אליהם פנית על מנת לקבל את ההלוואות לפני המלחמה (להקריא תשובות, ניתן לענות יותר מתשובה אחת)
- מהבנק בו מתנהל חשבון העסק
 - מבנק אחר (שאיני מנהל בו את חשבון העסק)
 - מסולק או מאגד של כרטיסי אשראי (לדוגמה: כאל, ישראלכרט, גמא)
 - מגוף חוץ בנקאי אחר: פרט _____.
 - כסף פרטי (של בעל העסק, משפחה או חברים).
 - הקרן לערבות מדינה
 - אחר: _____

לשאלה 8 מגיעים אלו שבשאלה 7 בחרו גם א' וגם ו' (גם בנק וגם הקרן לערבות מדינה)

8. האם הלוואה שביקשת מהקרן לערבות מדינה לפני המלחמה, היא אותה הלוואה שציינת שביקשת מהבנק, או שמדובר בשתי הלוואות שונות?
- אותה ההלוואה (עובר לשאלה 10)
 - שתי הלוואות שונות (עובר לשאלה 10)

לשאלה 9 מגיעים אם לא סימנו בשאלה 7 את סעיף ו (הקרן לערבות מדינה)

9. מדוע לא פנית לקרן בערבות מדינה לפני המלחמה?
- לא שמעתי על הקרן בערבות מדינה.
 - פניתי בעבר ולא הייתי מרוצה.
 - ההלוואה דרך הקרן אינה אטרקטיבית.
 - אחר: _____.

השאלות הבאות מתייחסות למצב העסק בשנת 2023 החל מתחילת המלחמה

לשאלה 10 מגיעים מי שענו בשאלת סינון ב או ג

10. האם מתחילת המלחמה
- פנית לבקשת הלוואה (עובר לשאלה 12)
 - פנית להגדלת מסגרת האשראי (עובר לשאלה 12)
 - גם לבקשת הלוואה וגם להגדלה של מסגרת האשראי (עובר לשאלה 12)
 - לא ביקשתי הלוואה ולא ביקשתי להגדיל את מסגרת האשראי
 - מסרב (לא להקריא).
11. (מי שענה 10, ד'), למה לא ביקשת מימון? _____

12. מה קיבלת ביחס לבקשתך לקבל הלוואה או להגדיל את מסגרת האשראי?

- א. קיבלתי הלוואה
- ב. קיבלתי הגדלה למסגרת האשראי
- ג. קיבלתי גם הלוואה וגם הגדלה של מסגרת האשראי
- ד. לא קיבלתי אף אחד אחד מהם
- ה. אחר _____
- ו. מסרב (לא להקריא).

(רק מי שענה 12א או 12ג)

13. מהו גובה ההלוואה המשמעותית ביותר שנטלת מתחילת המלחמה עבור העסק?

- א. עד 50 אלף ₪.
- ב. בין 50-150 אלף ₪.
- ג. בין 150 ל-300 אלף ₪.
- ד. בין 300 ל-500 אלף ₪.
- ה. בין 500 אלף למיליון ₪.
- ו. מעל מיליון ₪.

(רק למי שענה בשאלה 12 סעיפים ב, או ג)

14. בכמה אחוזים הגדלת את מסגרת האשראי?

- ה. עד 25%.
- ו. בין 25% ל-50%.
- ז. בין 50% ל-100%.
- ח. מעל 100%.

מי שענה בשאלה 10 על סעיפים א-ד)

15. לאיזה צורך עיקרי, מהצרכים הבאים, היית צריך את המימון או את מסגרת האשראי?

(ניתן לענות על יותר מסעיף אחד):

- א. הון חוזר לפעילות שוטפת
- ב. הון חוזר להרחבת הפעילות העסקית (לידיעת הסוקר, פעילות שיווק, הגדלת מכירות, מוצרים חדשים וכד')
- ג. השקעה לקניית ציוד ו/או שיפוץ העסק
- ד. ירידה בפעילות העסקית בעקבות המלחמה
- ה. עיכוב בתשלומים של לקוחות
- ו. גישור תזרים עד לקבלת הפיצויים
- ז. אחר (לא להקריא): (פרט) _____.

לשאלה 16 מגיעים כל מי שענו 12 א-ה (כל מי שהשיבו על השאלה)

16. מהם מקורות המימון אליהם פנית על מנת לקבל את ההלוואות מתחילת המלחמה (להקריא תשובות, ניתן לענות יותר מתשובה אחת)
- א. מהבנק בו מתנהל חשבון העסק
 - ב. מבנק אחר (שאיני מנהל בו את חשבון העסק)
 - ג. מסולק או מאגד של כרטיסי אשראי (לדוגמה: כאל, ישראלכרט, גמא)
 - ד. מגוף חוץ בנקאי אחר: פרט _____.
 - ה. כסף פרטי (של בעל העסק, משפחה או חברים).
 - ו. הקרן לערבות מדינה
 - ז. אחר: _____.

לשאלה 17 מגיעים כל מי שענו 16 ו'

17. מה המסלול ממנו קיבלת את ההלוואה מהקרן לערבות מדינה?
- א. מסלול חרבות ברזל
 - ב. מסלול כללי
 - ג. מסלול אחר _____

לשאלה 18 מגיעים אם השיבו בשאלה 16 גם על סעיף א וגם על סעיף ו (גם בנק וגם הקרן לערבות מדינה)

18. האם הלוואה שביקשת מהקרן לערבות מדינה, היא אותה הלוואה שצינת שביקשת מהבנק, או שמדובר בשתי הלוואות שונות?
- א. אותה ההלוואה (עובר לשאלה 20)
 - ב. שתי הלוואות שונות (עובר לשאלה 20)

לשאלה 19 מגיעים אם לא השיבו בשאלה 16 על סעיף ו (הקרן לערבות מדינה)

19. מדוע לא פנית לקרן בערבות מדינה?
- א. לא שמעתי על הקרן בערבות מדינה.
 - ב. פנית בעבר ולא הייתי מרוצה.
 - ג. ההלוואה דרך הקרן אינה אטרקטיבית.
 - ד. אחר: _____.

השאלות הבאות נוגעות לעיכוב בתשלומים מצד לקוחות שלך

20. האם כיום (מתחילת המלחמה) יש לעסק בעיה של לקוחות שמעכבים תשלומים?

- א. אין בעיה, עיכוב התשלומים אינו גבוה יותר מהמצב לפני המלחמה (עובר לשאלה 23)
- ב. יש מעט יותר עיכובים מלפני המלחמה, אך לא נראה שיש בעיה משמעותית (עובר לשאלה 23)
- ג. יש יותר עיכובים בתשלומים, המצב מהווה בעיה רצינית
- ד. כמעט אף לקוח אינו משלם ויש בעיה קשה
- ה. אחר _____

21. אילו לקוחות בעיקר מעכבים תשלומים? (רב ברירה)

- א. לקוחות עסקיים (לסוקר : עיכוב תשלום מעסק אחר)
- ב. לקוחות ציבוריים (לסוקר : רשויות מקומיות, קופות חולים, אוניברסיטאות וכדומה)
- ג. לקוחות ממשלתיים (לסוקר : משרדי ממשלה וגופים ממשלתיים)
- ד. לקוחות פרטיים

22. עד כמה עיכוב התשלומים החריף (מתחילת המלחמה)?

- א. במידה רבה מאוד
- ב. במידה רבה
- ג. במידה בינונית
- ד. במידה מעטה
- ה. לא החריף

23. האם יש חשש שהעסק יאלץ לעכב תשלומים לספקים?

- א. אני כבר לא מצליח לעמוד במועדי התשלומים
- ב. יש סיכוי גדול שלא אצליח לעמוד במועדי התשלומים
- ג. יש סיכוי קטן שלא אצליח לעמוד במועדי התשלומים
- ד. אין חשש שאעכב תשלומים

חלק זה מתייחס לכל שנת 2023

24. האם חשבת לסגור את העסק לצמיתות בשנה החולפת?

- א. כן, חשבתי לסגור כבר לפני המלחמה
- ב. כן, חושב לסגור בעקבות המלחמה
- ג. לא

25. מה הסיבות שגרמו לך לשקול לסגור את העסק?

- א. הוצאות גבוהות
- ב. הכנסות נמוכות ממה שנדרש כדי שהעסק יהיה רווחי
- ג. חוסר ודאות
- ד. קרוב לגיל הפנסיה
- ה. הזדמנות כלכלית אחרת
- ו. אחר _____

26. כמה חשבונות עסקיים יש לעסק?

- א. לעסק אין חשבון עסקי, רק חשבון פרטי של בעל העסק
- ב. חשבון עסקי בבנק אחד
- ג. מספר חשבונות בבנקים שונים
- ד. מספר חשבונות בבנק אחד
- ה. אחר _____

(מי שקיבל מימון – הצירופים הבאים: סינון-א' + 3א'-ג' | סינון ב' + 12א'-ג' | סינון-ג' + 3א'-ג' + 12א'-ג')

27. מאיזה גוף קיבלת את עיקר המימון? (ניתן לענות יותר מתשובה אחת).

- א. הבנק בו מתנהל חשבון העסק.
- ב. בנק אחר (שאיני מנהל בו את חשבון העסק).
- ג. הסולק (לדוגמה: חברת כרטיסי אשראי, גמא).
- ד. גוף חוץ בנקאי אחר: פרט _____.
- ה. כסף פרטי (של בעל העסק/ משפחה או חברים).
- ו. הקרן לערבות מדינה מסלול כללי
- ז. הקרן לערבות מדינה מסלול חרבות ברזל
- ח. אחר: פרט _____.

מכאן השאלות לכל המשתתפים בסקר

28. ביחס לשנת 2022 האם היקף הפעילות העסקית של העסק:

- א. עלה עד למלחמה וגם אחרי שהחלה המלחמה
- ב. עלה עד למלחמה וירד אחרי תחילת המלחמה
- ג. ללא שינוי משמעותי ללא קשר למלחמה
- ד. ללא שינוי עד למלחמה וירד אחרי תחילת המלחמה
- ה. ירד גם לפני המלחמה וגם אחרי
- ו. אחר _____
- ז. העסק הוקם רק ב-2023 (לא להקריא)

29. האם שיעור המימון החיצוני של העסק? (לסוקר: לפעמים ידוע כמינוף של העסק)

- א. פחות מ-10% מהמחזור של העסק
- ב. בין 10% ל-שליש מהמחזור של העסק
- ג. בין שליש לחצי מהמחזור של העסק
- ד. מעל חצי מהמחזור של העסק

לצורך ניתוח סטטיסטי בלבד:

30. כמה מועסקים עובדים היום בעסק כולל בעלים ומנהלים? _____ לעגל כלפי מעלה + לא יודע/ מסרב

31. כמה שנים העסק קיים? _____ (לסוקר: לענות בשנים, לעגל כלפי מעלה). + לא יודע, מסרב

32. מהו תחום פעילות העסק? לסוקר: להקריא סעיפים 1-5

- 1. שירותים.
- 2. מסחר
- 3. ייצור.
- 4. בנייה.
- 5. חקלאות
- 6. אחר, פרט: < לא להקריא

33. באיזה יישוב ממוקם העסק? _____

34. לסוקר – נא לסמן בבקשה את המגדר של הנבדק (אישה/גבר)

תודה רבה על שיתוף הפעולה, המשך יום נעים